

**TURUN
YLIOPISTO**

Uimaopettajien näkemyksiä koulu-uinnin kehittämisestä

Kasvatustieteiden
kandidaatintutkielma

Laatija:
Viivi Seppälä

22.4.2024

Rauma

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Kandidaatintutkielma

Oppiaine: Kandidaatintutkielma

Tekijä(t): Viivi Seppälä

Otsikko: Uimaopettajien näkemyksiä koulu-uinnin kehittämisestä

Ohjaaja(t): Yliopistotutkija Ville Mankki

Sivumäärä: 33 sivua

Päivämäärä: 22.4.2024

TIIVISTELMÄ

Uimataitotutkimusten mukaan kuudesluokkalaisten uimataito on romahtanut, ja uimataidottomien lasten ja nuorten määrä on kasvanut selkeästi. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) liikunnan oppiaineen kohdalla, vesiliikunta on ainoa liikuntalaji, josta määritellään sisällöt ja tavoitteet. Koulujen uimaopetuksen sisällöt ja määrät vaihtelevat kunnittain, johon vaikuttaa esimerkiksi resurssit, kuntien opetussuunnitelmat ja kunnan sijainti. Uimaopetus kouluissa antaa mahdollisuudet uimataidon oppimiselle, joten uinnin tulee kuulua perusopetuksen opetussuunnitelman liikunnan sisältöihin.

Tässä laadullisessa tutkimuksessa käsitellään koulujen uinnin opetusta Suomessa sen kehittämistä. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten koulujen uimaopetusta tulisi kehittää, jotta lasten ja nuorten uimataito kehittyisi. Tutkimuksessa on haastateltu kolmea koulutettua uimaopettajaa yhdestä Etelä-Suomen kunnasta. Tutkimuksen otos on pieni, joten tutkimuksessa saatuja tuloksia ei voida yleistää.

Tässä tutkimuksessa saadut tulokset toivat esiin monia kehitettäviä osa-alueita koulujen uimaopetuksen kehittämiseen liittyen. Tulosten mukaan koulujen uimaopetusta tulisi lisätä merkittävästi, jotta oppilaille olisi mahdollisuus kehittää ja ylläpitää uimataitoa. Uimaopettajien mukaan uimaopetusryhmissä on paljon oppilaiden välisiä tasoeroja. Uimaopettajat korostavat tarvetta yhteistyölle oppilaiden huoltajien, luokanopettajien ja uimaopettajien välillä. Yhteistyö mahdollistaisi esimerkiksi oppilaiden uimataitotason selvittämisen ja siten samantasoisten ryhmien muodostamisen. Kaikki muutokset koulujen uinnin opettamisen kehittämiseksi vaatisivat lisää resursseja.

Avainsanat: Uimaopetus, uimataito, koulu-uinti, oppilas, perusopetus

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Uimataidon opettaminen ja oppiminen	6
2.1	Uimataito	6
2.2	Uimataidon oppiminen	6
2.3	Vesiliikunnan opetus perusopetuksen opetussuunnitelmassa	9
2.4	Koulujen uinninopetuksen toteutuminen Suomessa	10
3	Menetelmät	12
3.1	Aineiston keruu	12
3.2	Aineiston analyysi	13
3.3	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	15
4	Tulokset	17
4.1	Koulujen uimaopetukseen panostaminen	17
4.1.1	Koulujen uimaopetuksen lisääminen	17
4.1.2	Uimaopettajien määrä, rooli ja pätevyys	17
4.1.3	Välineiden hyödyntäminen uimaopetuksessa	18
4.2	Kodin, koulun ja uimaopettajien välinen yhteistyö	19
4.3	Uimaopetuksen eriyttäminen ja oppilaiden väliset tasoerot	21
5	Pohdinta	23
5.1	Yhteenveto tutkimuksen tuloksista	23
5.2	Johtopäätökset	24
5.3	Tutkimuksen rajoitukset ja jatkotutkimusehdotukset	26
	Lähteet	28
	Liitteet	30
	Liite 1. Haastattelurunko	30
	Liite 2. Tietosuojalomake	31

1 Johdanto

Suomessa uimataito määritellään kansalaistaidoksi, koska uimataito on yhdessä vedestä pelastamistaitojen kanssa kaiken vesiturvallisuuden perusta (Keskinen, 2018). Suomessa on paljon vesistöjä, joiden ympärillä ihmiset viettävät paljon aikaa, joten uimataidon osaaminen on merkityksellistä turvallisuuden takaamiseksi. Vapaa-aikaa veden äärellä vietetään esimerkiksi kesämökeillä, rannoilla ja uimahalleissa. Uimataidon osaaminen antaa vapauden liikkua tämän kaltaisissa ympäristöissä turvallisesti. Uimataidon merkittävyyden vuoksi sen opettaminen kouluissa on tärkeää. Laadukkaan uimaopetuksen myötä uimataito kehittyy ja uimataidottomuus laskee.

Tutkimusten mukaan lasten uimataito on heikentynyt selvästi viime vuosina. Vuonna 2022 Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton (SUH), Jyväskylän yliopiston ja Opetushallituksen tekemässä uimataitotutkimuksessa selvisi, että vain 55 prosenttia kuudesluokkalaisista on uimataitoisia. Sama tutkimus on toteutettu myös vuonna 2016, jolloin uimataitoisten kuudesluokkalaisten määrä oli 76 prosenttia (Suomen uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto [SUH], 2022)

Uimataidottomuuden kasvu näkyy tilastojen lisäksi myös konkreettisesti. Helsingin Sanomien artikkelissa ”Uimataidottomat lapset työllistävät uimavalvojia”, kerrotaan, miten lasten uimataidottomuus näkyy uimahallin arjessa. Uimataidottomia asiakkaita näkyy uimahalleissa yhä enemmän, joka on huolestuttavaa turvallisuuden näkökulmasta. (Kivinen, 2023)

Tässä laadullisessa tutkimuksessa käsitellään koulujen uinninopetusta ja sen kehittämistä Suomessa. Tutkimuksessa selvitetään, millaisia näkemyksiä uimaopettajilla on koulujen uimaopetuksesta. Tutkimuksen tavoitteena on kerätä tietoa koulujen uimaopetuksesta ja sen kehittämisestä, koska koulujen uimaopetuksella on merkittävä rooli lasten ja nuorten uimaan oppimisen kannalta.

Suomessa koulujen uinninopetusta ja sen sisältöjä määrittelee perusopetuksen opetussuunnitelma. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa liikunnan oppiaineen kohdalla vesiliikunta on ainoa liikuntalaji, josta määritellään opetuksen sisällöt ja tavoitteet. Uimaopetuksen tavoitteena koulussa on, että kuudenteen luokkaan mennessä oppilas hallitsee perusuimataidon eli oppilas osaa uida 50 metriä kahta uintityyliä käyttäen. Yhdeksänteen luokkaan mennessä oppilas on uimataitoinen eli oppilas osaa uida syvässä vedessä 200 metriä

yhtäjaksoisesti, josta 50 metriä uidaan selällään. Vähäisen uinnin opetuksen vaarana on, että oppilaat eivät saavuta näitä uimataidon tavoitteita ja uimataito jää alkeistasolle.

2 Uimataidon opettaminen ja oppiminen

2.1 Uimataito

Uimataito on Suomessa määritelty kansalaistaidoksi. Uimataito on kaiken turvallisen vedessä liikkumisen perusta. Turvalliseen vedessä liikkumiseen vaikuttavat myös vedestä pelastamisen taitojen osaaminen. Uimataidon osaaminen tuo vapautta liikkua monipuolisesti veden äärellä. Näiden tekijöiden takia on tärkeää, että jokainen oppisi uimataidon.

Kansalaistaidon lisäksi uimataitoa määritellään monin eri tavoin. Suomessa uimataito määritellään pohjoismaisen uimataidonmääritelmän mukaisesti. Tässä määritelmässä ihminen on uimataitoinen, kun hän pystyy uimaan yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä uidaan selkäuintia. Suoritus alkaa hypyllä syvään veteen, josta tullaan pintaan ja lähdetään uimaan yhtäjaksoisesti koko matka. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto [SUH], 2021) Tämä uimataidon määritelmä on käytössä myös kouluissa uimataidon oppimisen tavoitteena.

Koululaisten uimataito on heikentynyt merkittävästi viime vuosina. Vuonna 2022 tehdyn tutkimuksen mukaan 45 prosenttia kuudesluokkalaisista oli uimataidottomia tai niitä, joilla oli heikko uimataito. Sama tutkimus on toteutettu vuonna 2016, jollain uimataidottomia tai heikosti uivia kuudesluokkalaisia oli 23 prosenttia. Näistä tuloksista huomataan uimataidon selkeä lasku. Tähän muutokseen on vaikuttanut osaltaan koronapandemia. Koronapandemian aiheuttamien poikkeusolojen aikana uimahallit olivat kiinni ja myös koululaisten uinti peruttiin. (Kivinen, 2023)

2.2 Uimataidon oppiminen

Uimataidon oppiminen on motorista oppimista. Ihmisen motorinen kehitys on jatkuva prosessi, jonka aikana opitaan perusliikuntataitoja (Jaakkola, Liukkonen & Lauritsalo, 2017). Ihmisen motoristen perustaitojen oppimisen herkkyyksikausi on 3-vuotiaasta 7-vuotiaaksi, mutta taidot kehittyvät vielä vahvasti alakouluiässä. Motoriset taidot jaetaan tasapaino, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoihin. Näitä taitoja ovat esimerkiksi juokseminen, hyppääminen, yhdellä jalalla seisominen ja heittäminen. (Jaakkola, 2010) Motoriset taidot kehittyvät harjoittelun ja useiden toistojen seurauksena.

Motorinen oppiminen kehittyy aivojen ja keskushermoston yhteistoiminnan tuloksena. Motorisen oppimisen avulla ihminen pystyy säätelemään liikunnallista toimintaansa ja suorittamaan liikunnallisia tehtäviä erilaisissa ympäristöissä. (Lauritsalo, 2018) Motorinen

oppiminen on oikeanlaisen koordinaation sekä liikehallinnan tulos (Renshaw, 2010), jolloin oppimisen tuloksena ihminen pystyy suorittamaan sujuvia liikkeitä haluamallaan tavalla sekä hyödyntämällä erilaisia liikuntaympäristöjä.

Kaikkien taitojen oppiminen vaatii harjoittelua. Taidot automatisoituvat vain kokeilemisen, yrittämisen ja epäonnistumisen kautta. Harjoittelu saa aikaan muutoksia keskushermostossa, koska aivot luovat uusia hermoyhteyksiä harjoittelun edetessä. Nämä yhteydet vahvistuvat, kun ne saavat harjoitteluärsyettä eli toistoja harjoiteltavasta liikkeestä. Uuden taidon oppiminen on kehon sisäinen prosessi ja ulospäin se näkyy esimerkiksi suoritusten yhdenmukaistumisella, koordinaation paranemisella sekä kyvyllä käyttää uutta taitoa erilaisissa ympäristöissä. (Jaakkola, ym. 2017)

Taidon oppiminen jaetaan kolmeen vaiheeseen. Ensimmäinen vaihe on kognitiivinen vaihe eli tiedollinen vaihe. Kognitiivisen oppimisen vaihe on taidon oppimisen alkeisvaihe. Tässä vaiheessa tutustutaan taitoon ja ymmärretään, kuinka se tulisi suorittaa. (Lauritsalo, 2018) Taidon oppimisen ensimmäisessä vaiheessa liikkeet ovat hitaita ja kömpelöitä. Oppija keskittyy taidon tavoitteeseen ja siihen, mikä suorituksessa meni väärin. Tässä vaiheessa liikkeissä esiintyy paljon vaihtelevuutta, joka johtuu vasta kehittyvästä hermoverkosta. (Jaakkola, 2010)

Taidon oppimisen toinen vaihe on assosiativinen vaihe eli yhdistelyvaihe, jossa yhdistellään taitoon vaadittavia jo opittuja osataitoja kokonaiseksi suoritukseksi. Tässä vaiheessa uuden liikkeen suorittaminen on selvillä, ja tavoitellaan taidon oppimista useiden toistojen kautta. (Lauritsalo, 2018) Taidon oppimisen toinen vaihe vaatii paljon toistoja ja harjoitusta, mutta harjoittelemisen on helppoa, koska liikkeeseen liittyvät tiedolliset ongelmat on ratkaistu. Tässä vaiheessa suoritukset ovat sujuvia, luontevia eikä suoritukset eroa paljoa toisistaan. Taidon oppimisen alkuvaiheessa muodostunut hermoverkko muuttuu harjoittelun myötä tiheämmäksi ja laajemmaksi. (Jaakkola, 2010)

Viimeinen vaihe taidon oppimisessa on automatisoituminen. Automatisoitumisen vaiheessa liikkeen suorittamista ei tarvitse enää ajatella, vaan se tulee automaattisesti tiedostamatta. (Lauritsalo, 2018) Suoritukset ovat tässä vaiheessa yhdenmukaisia ja niissä ei ole virheitä. Automatisoituneissa liikkeissä liikkeet ovat sujuvia ja koordinoituja, koska hermoverkko on kehittynyt entistä tiheämmäksi ja laajemmaksi. (Jaakkola, 2010)

Uimataidon oppimista edeltää kaksi vaihetta, jotka ovat alkeisuimataito ja perusuimataito. Ensimmäisenä vaiheena uimaan oppimisessa on alkeistaitojen opetteleminen. Uimaan oppijan on ensimmäiseksi saatava kokemuksia siitä, miltä vedessä oleminen tuntuu. Opettajan on suunniteltava harjoituksia siten, että oppija saa mahdollisimman paljon kokemuksia veden tunteesta ja vedessä liikkumisesta. (Light, 2008) Tässä vaiheessa oppija oppii uinnin alkeistaitoja. Alkeisuimataitoja ovat esimerkiksi kastautuminen, kelluminen, liukuminen ja lyhyen matkan uiminen alkeistyyliä. Nämä taidot ovat opetussuunnitelmassa alakoulun 1–2 luokan uimaopetuksen tavoitteina (Opetushallitus, 2014).

Alkeisuimataitoja opitaan esimerkiksi erilaisten leikkien, pelien ja välineiden avulla. (Pönkkö, 2017) Uimaopettaja tai oppija voi johdattaa ryhmää altaassa erilaisin tavoin. Tämän leikin avulla voidaan totuttaa veteen, tutustua altaaseen tai tehdä erilaisia harjoitteita.

Alkeisuimataitojen harjoittelussa voidaan käyttää välineinä esimerkiksi ufoja, jotka on tarkoitettu kääntämään siten, että puhaltamalla veteen kuplia. Lisäksi voidaan hyödyntää apuvälineitä, jotka helpottavat uimista ja kellumista. Näitä välineitä ovat esimerkiksi uimalaudat ja pötköt. (Huovinen & Huovinen, 2017).

Kun oppija hallitsee alkeistaidot, voidaan siirtyä harjoittelemaan perusuimataitoa. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton mukaan perusuimataidon tavoitteena on pystyä uimaan 50 metrin matka kahta uintityyliä käyttäen sekä oppija pystyy sukeltamaan vähintään viiden metrin pituussukelluksen vedenpinnan alapuolella. Perusuimataitoa seuraa uimataidon oppiminen, jossa oppija pystyy suorittamaan hyväksytysti Pohjoismaisen uimataitotestin. Pohjoismaisessa uimataitotestissä uidaan yhtäjaksoisesti 200 metriä kahdella uintityylillä. (Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto [SUH], 2022)

Uimaopettajalla on keskeinen rooli uimataidon oppimisessa. Suomessa uimaopetusta antavan uimaopettajan tulee olla suorittanut uimaopettaja koulutuksen (Hakamäki, 2018, 56).

Uimaopettajan on tärkeä tuntea oma opettettava aiheensa, jotta oppimisprosessi on tehokas. Kun uimaopettaja tietää, mitä oppimisprosessi vaatii, pystyy hän valitsemaan taidon oppimista parhaiten tukevat harjoitukset ja opetusmenetelmät. (Stachura, Platek, Skora, 2008)

Motivaatio jaetaan sisäiseen- ja ulkoiseen motivaatioon. Ulkoinen motivaatio syntyy, kun jotain pitää suorittaa tietyn asian esimerkiksi arvosanan tai palkinnon saavuttamiseksi.

Ulkoista motivaatiota johtavat siis palkinnot ja rangaistukset. Sisäinen motivaatio on tärkeää oppimisen kannalta, koska yksilö tekee asian omasta innostuksesta. Tehtävä motivoi yksilöä itsessään, eikä toimintaa määritle esimerkiksi ulkopuolelta tulevat palkinnot tai

rangaistukset. Kun tehtävä motivoi yksilöä itsessään, ei tehtävän suorittaminen ole kuormittavaa. (Martela & Jarenko, 2014)

Taidon oppimisessa oppijalle tulisi syntyä motivaatio oppimiseen, koska motivaatiolla on merkittävä vaikutus oppimiseen sitoutumiselle sekä oppimistuloksiin. Oppimisen tulisi tyydyttää kolmea psykologista perustarvetta, jotka ovat autonomia, sosiaalinen yhteenkuuluvuus ja fyysinen pätevyys. Autonomissa oppijalla on mahdollisuus vaikuttaa itse esimerkiksi uimatunnilla tehtäviin harjoituksiin tai välineiden käyttöön. Näiden kolmen tarpeen täytyminen edistää etenkin sisäisen motivaation synnyttämistä ja säilyttämistä. Ryhmän tulisi olla oppijalle viihtyisä, välittävä ja turvallinen. Esimerkiksi edellä mainittujen tekijöiden kautta oppija tuntee ryhmässä sosiaalista yhteenkuuluvuutta, jolla on positiivisia vaikutuksia motivaatioon. Oppijan saamat onnistumiset fyysisissä suorituksissa, vaikuttavat pätevyyden tunteeseen. Pätevyyden kokemukset vaikuttavat etenkin sisäisen motivaation kehittymiseen. (Liukkonen & Jaakkola, 2017)

Liikunnan opetuksessa tärkeää on luoda oppimisen kannalta positiivinen motivaatioilmasto. Tutkimusten mukaan etenkin lasten ja nuorten keskuudessa sosiaalinen ympäristö on motivaation syntymisen kannalta merkittävä. Motivaatioilmastolla tarkoitetaan sitä, miten yksilö kokee sosioemotionaalisen ilmapiirin oppimisen, viihtymisen, hyvinvoinnin sekä sisäisen motivaation edistämisen näkökulmasta. Motivaatioilmaston ylläpitämisessä tulisi huomioida ja tukea kolmen psykologisen perustarpeen täyttymistä. (Liukkonen & Jaakkola, 2017)

2.3 Vesiliikunnan opetus perusopetuksen opetussuunnitelmassa

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) mukaan uimaopetuksen tavoitteena koulussa on, että alakoulussa oppilas oppii hyvinvointia edistäviä ja turvallisia liikuntatapoja sekä perusuimataidon. Perusuimataitoon liitetään vedestä pelastamisen taidot ja turvallisen vedessä liikkumisen taitoja. (Opetushallitus, 2014).

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) vesiliikunta on ainoa liikunta laji, jonka opetukselle on määritelty sisällöt ja tavoitteet. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa liikunnan sisällöiksi vesiliikunnan osalta on määritelty uinti ja vedestä pelastamisen taidot (Opetushallitus, 2014). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet määrittelee uimaopetuksen tavoitteet alakoulun vuosiluokilla. Vuosiluokilla 1–2 oppilas tutustuu vesiliikuntaan ja oppilas oppii alkeisuimataidon (Opetushallitus, 2014). Vuosiluokilla

3–6 oppilas oppii uimataidon siten, että oppilas pystyy liikkumaan ja palastautumaan vedestä (Opetushallitus, 2014). Kuudennen luokan loppuun mennessä oppilas osaa uida 50 metriä kahta eri uintitapaa käyttäen. Lisäksi oppilas pystyy erillisenä suorituksena sukeltamaan viisi metriä pinnan alla. (Opetushallitus, 2014)

Vesiliikunnan oppimisen tavoitteet ovat perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (2014) samankaltaisia, kuin vuoden 2004 perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa. Aiemmassa opetussuunnitelmassa on liikunnan oppiaineeseen määritelty eri liikuntalajien sisältöjä, tavoitteita ja arviointia (Opetushallitus, 2004), mutta vuoden 2014 opetussuunnitelmassa on mainittu vain vesiliikunnan sisällöt ja tavoitteet.

Aiemmassa, vuoden 2004 perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa vuosiluokkien 1–4 vesiliikunnan sisällöissä on veteen totuttautumista sekä erilaisia uintiharjoituksia. Neljännen luokan päätyttyä oppilas pystyy uimaan monipuolisesti uintisyvyisessä vedessä.

Vuosiluokkien 5–9 vesiliikunnan sisältöihin kuuluu uimataidon kehittäminen ja vesipelastus taitojen opetteleminen. (Opetushallitus, 2004)

Uimaopetuksen tavoitteet ovat erilaisia kuntien välillä. Erot johtuvat kuntakohtaisista opetussuunnitelmista. Kunnassa, jossa toteutin haastattelututkimukseni, uinnin opetuksen tavoitteena on, että oppilaat pystyvät viidennellä luokalla uimaan 200 metriä yhtäjaksoisesti.

2.4 Koulujen uinninopetuksen toteutuminen Suomessa

Uimaopetus on osana perusopetuksen opetussuunnitelmaa, koska uimataito on arvotettu niin tärkeäksi liikuntataidoksi. LIEKES-tutkimus on Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliiton ja opetushallituksen yhdessä tekemä tutkimus, jonka mukaan 95 prosenttia alakouluista järjestää uinnin opetusta (Hakamäki, 2018).

Uimaopetuksen järjestäminen vaihtelee paljon kunnittain. Tähän vaikuttaa esimerkiksi kunnan varallisuus ja mahdollisuus uinnin opetukseen. Jotkut kunnat ovat vähentäneet uinnin opetusta säästötoimien tai uimahallin puutteen vuoksi. Toisaalta joissain kunnissa uimaopetusta järjestetään säännöllisesti eri vuosiluokilla. Erot uimaopetuksen järjestämisessä voivat olla kuntien välillä suuria, joka johtuu siitä, että opetussuunnitelma ei velvoita kuntia uinnin opettamiseen. (Hakamäki, 2018)

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton tekemän tutkimuksen mukaan, heidän asettama uimaopetuksen määrä täyttyy vain alle neljäsosassa tutkituista kunnissa (Suomen uimaopetus

ja hengenpelastusliitto [SUH], 2022). Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto on antanut suositukset koulujen uimaopetuksen tuntimäärille. Suositusten mukaan 4. vuosiluokan päätyttyä oppilas on saanut koulun uimaopetusta yhteensä 24 tuntia ja 6. vuosiluokan loppuun mennessä 36 tuntia. (Hakamäki, 2018)

Koulujen uimaopetuksesta vastaavat kunnissa joko liikuntatoimen uimaopettajat tai koulutoimi. Tämä tarkoittaa, että uimaopetusta antaa joko koulun opettajat tai liikuntatoimesta tuleva koulutettu uimaopettaja. Yleensä uimaopetuksesta vastaa liikuntatoimesta tuleva uimaopettaja tai uimahallin valvontahenkilökunta (OAJ, 2020). Uimaopetuksen antava henkilö liikuntatoimesta tulee olla Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton uimaopettaja -koulutuksen suorittanut uimaopettaja (Hakamäki, 2018). Uimaopetuksen järjestäjän tulee varmistaa, että uimaopetuksesta vastaavat henkilöt ovat soveltuvia uimaopetustehtäviin.

Jokaisella oppilaalla on oikeus saada uimaopetusta, joka vastaa perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Kun uimaopetusta järjestetään, tulee kiinnittää huomiota siihen, että opetusryhmät on suunniteltu siten, että opetussuunnitelman tavoitteet voidaan saavuttaa ja opetus on turvallista. Ryhmä koko on yksi tekijä, jota tulee erityisesti pohtia ryhmiä suunnitellessa. Ryhmän kokoa suunniteltaessa tulee ottaa huomioon mm. oppilaiden ikä, taidot ja erityistarpeet. Uimaopetusryhmässä oppilaita saa olla yhtä uimaopettajaa kohden 10 uimataidotonta oppilasta. Uimataidon hallitsevia oppilaita saa olla ryhmässä yhtä uimaopettajaa kohden enintään 15. (OAJ ym., 2020)

3 Menetelmät

3.1 Aineiston keruu

Tämän laadullisen tutkimuksen tavoitteena on selvittää uimaopettajien näkemyksiä koulujen uimaopetuksen kehittämisestä. Tutkimuksessa on yksi pääkysymys, jonka avulla pyritään saamaan uimaopettajilta mahdollisimman kattavaa tietoa tutkimusongelmaan liittyen.

Laadullisessa eli kvalitatiivisessa tutkimuksessa on olennaista selvittää laajasti tutkittavien näkemyksiä, mielipiteitä ja kokemuksia tutkimusongelmaan liittyen. Tutkimus soveltuu etenkin, kun pyritään syventymään tutkittavaan ilmiöön ja ymmärtämään sitä monipuolisesti. Tutkimusaineisto kerätään esimerkiksi havainnoimisen tai haastattelujen avulla. Tutkijan keräämä tutkimusaineisto koostuu pääosin tekstimuotoisesta aineistosta. (Puusa & Juuti, 2020)

Valitsin tutkimusmenetelmäksi teemahaastattelun eli puolistrukturoidun haastattelun, jotta haastateltavilta uimaopettajilta saadaan parhaiten esille heidän näkemyksensä koulujen uimaopetuksen kehittämiseen. Teemahaastattelut etenevät etukäteen mietittyjen teemojen ja kysymysten varassa (Tuomi, 2018). Tämä haastattelumenetelmä mahdollistaa tarkentavien kysymysten tekemisen tai erilaisten aihealueiden antamisen haastattelun aikana (Tuomi, Sarajärvi, 2018). Lisäksi haastateltavalla on mahdollisuus kertoa laajasti omia näkemyksiä ja kokemuksia aihepiiriin liittyen, joka on tämän tutkimuksen kannalta merkityksellistä. Puolistrukturoidussa haastattelussa aihepiiriin haastattelukysymykset voidaan esittää erilaisessa muodossa tai eri järjestyksessä haastattelusta riippumatta (Hirsijärvi, 2009, 208).

Tässä tutkimuksessa minulla oli tutkijana mahdollisuus kysyä haastateltavilta tarvittaessa lisää kysymyksiä. Haastattelujen suunnittelu vaiheessa listasin aiemman kirjallisuuden perusteella valmiiksi haastattelurunkoon koulujen uinnin opetukseen liittyviä aihealueita ja tarkentavia kysymyksiä, joita halusin käsitellä haastatteluissa. Nämä aihealueet tai tarkentavat kysymykset ovat minulle haastattelijana muistilistana, joita voin tuoda keskusteluun haastattelutilanteessa (Hirsijärvi & Hurme, 2022).

Toteutin haastattelut yksilöhaastatteluina kasvotusten. Näiden yksilöhaastattelujen avulla sain kerättyä laajasti tietoa ja näkemyksiä aihepiiriin liittyen. Nauhoitin haastattelut aineiston analysointia varten. Haastattelut aloitin haastattelukysymyksellä, ”Miten kehittäisit koulujen

uinnin opetusta?”. Haastattelun edetessä kysyin haastateltavilta lisäkysymyksiä tai annoin aiheeseen liittyviä teemoja etukäteen mietityn haastattelurungon mukaisesti.

Tutkimuksessa haastattelin kolmea uimaopettajaa. Kaikki haastateltavat uimaopettajat ovat käyneet Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton uimaopettaja koulutuksen, joka vaaditaan kaikilta uimaopettajilta, jotka opettavat koulu-uinteja. Lisäksi kaikilla uimaopettajilla on uintitaustaa kilpauinnin puolelta. Haastatellut uimaopettajat on nimetty tutkimuksessa uimaopettaja 1, uimaopettaja 2 ja uimaopettaja 3.

3.2 Aineiston analyysi

Analysoin aineistoni Tuomen ja Sarajärven aineistolähtöisen sisällönanalyysimenetelmän mukaisesti (Tuomi & Sarajärvi, 2018). Tässä menetelmässä tarkastellaan tekstimuodossa olevaa aineistoa, joka pyritään järjestämään selkeäksi, kadottamatta sen sisältämää informaatiota (Tuomi & Sarajärvi, 2018). Nauhoitin haastattelut, jonka jälkeen litteroin ne tekstimuotoon (Hirsijärvi, 2009), jotta sisällön analyysin tekeminen on mahdollista. Keräsin kaikki litteroidut haastattelut samaan tiedostoon aineistonkäsittelyä varten. Litteroinnin jälkeen luin haastattelut huolellisesti ja perehdyin niiden sisältöön. Samalla jaottelin litteroitua tekstiä kappaleiksi, jotta aineiston käsitteleminen olisi selkeämpää.

Sisällönanalyysin ensimmäisessä vaiheessa pelkistin eli redusoin litteroidun aineiston. Ensin pelkistin edellisessä vaiheessa luotujen kappaleiden sisällön. Tässä vaiheessa karsin kaiken tutkimuksen kannalta epäoleellisen tiedon pois. Tämän jälkeen etsin pelkistetyistä kappaleista saman kaltaisia ilmauksia, jotka alleviivasin tekstistä samoja aiheita käsittelevien teemojen mukaisesti eri väreillä. Samalla värillä alleviivatut ilmaukset siirsin pelkistämisen jälkeen omiin taulukoihin. Taulukoiden avulla syntyy selkeä kuva tutkimustuloksista. Pelkistettyjen ilmauksien tekemisen jälkeen aineisto ryhmiteltiin aihepiireiksi. Samaan aihepiiriin liittyvät ilmaukset, käsitteet ja eroavaisuudet ryhmiteltiin ja yhdisteltiin omiksi ryhmikseen. (Tuomi & Sarajärvi, 2018)

Sisällönanalyysin seuraavassa vaiheessa ryhmittelin eli klausteroin aineiston. Tässä vaiheessa pelkistetyt ilmaukset ryhmitellään siten, että samaan aihealueeseen liittyvät ilmaukset ja käsitteet muodostavat alaluokkia (Tuomi & Sarajärvi, 2018). Kun ilmaukset oli ryhmitelty alaluokiksi, yhdistin ja otsikoin alaluokat sisältöä kuvaavilla otsikoilla. Saman kaltaisista alaluokista muodostin yläluokkia. Ala- ja yläluokilla saattoi olla samat otsikot taulukoissa, jos

alaotsikko sopi myös yläotsikoksi. Aineiston analyysin ala- ja yläluokkien ryhmittelyvaihe tulee esille taulukossa 1.

Taulukko 1. Pelkistetyt ilmaukset, alaluokat ja yläluokat

Pelkistetty ilmaus	alaluokka	yläluokka
Koulussa uintia tulisi olla useampi jakso vuodessa.	Uimaopetuksen lisääminen	Uimaopetuksen määrä
Uintia 1–5 luokkalaisille on liian vähän.	Koulussa uintia on vähän	
Uinnin opettajalla tulee olla uimaopettajan koulutus.	Uimaopettajan koulutus	Uimaopettajan koulutus

Aineiston ryhmittelyn jälkeen tein aineiston käsitteellistämisen eli abstrahoin aineiston.

Aineiston käsitteellistämisessä muodostetaan tutkimuksesta saadusta tiedosta teoreettisia käsitteitä ja johtopäätöksiä. Tässä vaiheessa yhdistellään ryhmittelyvaiheessa luodut yläluokat pääluokiksi. (Tuomi & Sarajärvi, 2018) Nimesin saadut pääluokat sitä kuvaavalla otsikolla, pääluokista muodostui otsikot sisällysluettelon tulosten käsittelykappaleisiin.

Haastattelutuloksia analysoidessa muodostin taulukon, jossa on sisällönanalyysin eri vaihteet. Ensin minulla oli useampi taulukko, jotka loin samalla värillä alleviivatuista pelkistetyistä ilmaisuista. Nämä ilmaukset käsittelevät samoja aihe alueita, joten analysoimisen kannalta oli selkeää, että saman aihealueen ilmaisut olivat samassa taulukossa. Näissä taulukoissa oli tutkimuksen kannalta oleelliset ilmaukset, pelkistetyt ilmaukset sekä luodut alaluokat. Taulukoinnin jälkeen pelkistin ilmaukset ja tein näistä vielä alaluokat. Kun kaikki taulukot olivat valmiita, muodostin taulukot yhdeksi selkeämmäksi taulukoksi, jossa näkyi pelkistetyt ilmaukset, alaluokat, yläluokat ja pääluokat. Tästä taulukosta on esimerkki taulukossa 2.

Taulukko 2. Pelkistetyt ilmaukset, alaluokat, yläluokat ja pääluokat.

Pelkistetty ilmaus	alaluokka	yläluokka	pääluokka
Koulussa uintia tulisi olla useampi jakso vuodessa.	Uimaopetuksen lisääminen	Uimaopetuksen määrä	Koulujen uimaopetuksen lisääminen
Uintia 1–5 luokkalaisille on liian vähän.	Uimaopetuksen vähäisyys	Uimaopetuksen määrä	Koulujen uimaopetuksen lisääminen
Uinnin opettajalla tulee olla uimaopettajan koulutus.	Uimaopettajan koulutus	Uimaopettajan koulutus	Uimaopettajan pätevyys
Jos uintia opettaa joku, jolla ei ole kokemusta uinnin opettamisesta, voitaisiin uimaopetus ulkoistaa.	Uimaopettajalla tulee olla kokemusta uinnin opetuksesta.	Uimaopetuksen ulkoistaminen	Uimaopettajan pätevyys

3.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksen tekemiseen liittyy tutkimuksen luotettavuuden ja eettisyyden arviointi.

Tutkimuksen luotettavuuden ja eettisyyden arvioinnissa otetaan huomioon valitut tutkimusmenetelmät, tutkijan toimintatavat tutkimuksen tekemisen aikana, tutkittavien yksityisyys sekä tutkimuksen laadukkuus. (Tuomi & Sarajärvi, 2018)

Tutkimukseen osallistuneet uimaopettajat ovat kaikki koulutettuja uimaopettajia, joten he olivat päteviä osallistumaan tähän tutkimukseen. Uimaopettajakoulutuksen lisäksi uimaopettajilla oli kokemusta koulujen uimaopetuksen opettamisesta, joka on tärkeää tämän tutkimuksen luotettavuuden kannalta. Uimaopettajien kokemus ja osaaminen koulujen uimaopetukseen liittyen lisää tämän tutkimuksen luotettavuutta. Vaikka haastatteluun osallistuneet uimaopettajat ovat kokeneita ja päteviä, jää tutkimuksen otos pieneksi, koska haastateltavia oli vain kolme. Pieni otos heikentää tutkimuksen luotettavuutta. Lisäksi kaikki uimaopettajat opettavat uintia samassa kunnassa, joten tutkimuksessa sadut tulokset eivät ole yleistettävissä.

Tutkimukseen osallistuneiden uimaopettajien yksityisyyttä on kunnioitettu, koska haastattelussa eikä tutkimustuloksissa ilmene tutkittavien nimiä, ikää tai työskentelykuntaa. Tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista. Haastateltavalla oli mahdollisuus kieltäytyä tutkimukseen osallistumisesta tai haastatteluaineiston käyttämisestä tutkimuksessa. Toteutin yksilöhaastattelut kasvotusten uimaopettajien kanssa, joten yhteystietojen jakaminen ei ollut

tarpeellista. Ennen haastattelua haastateltavalla oli mahdollisuus lukea tietosuoja lomake (liite 2), jossa on tuotu esille haastateltavan yksityisyyttä koskevat tiedot.

Tutkimuksessa haastattelut toteutettiin johdonmukaisesti haastattelurungon perusteella. Hyvä haastattelurunko lisää aineiston laadukkuutta (Hirsijärvi & Hurme, 2022). Haastattelut etenivät haastattelurungon perusteella johdonmukaisesti. Haastateltuunko on selkeä, joka vaikuttaa siihen, että tutkimus voidaan toteuttaa uudelleen samanlaisena. Tutkimuksen toistettavuus lisää tutkimuksen luotettavuutta. (Hirsijärvi & Hurme, 2022) Tuloksia analysoidessa huomasin, että haastattelurunko ja haastattelussa esitetyt kysymykset olivat tähän tutkimukseen toimivia.

Tutkimuksessa saatu haastatteluaineisto on luotettava, koska haastateltavat ovat haastatteluun päteviä ja haastattelu toteutettiin laadukkaasti. Haastatteluaineisto koostui kaikista toteutetusta haastatteluista. Haastatteluista saadut äänitallenteet olivat selkeitä ja haastattelujen litterointi toteutettiin kaikissa haastatteluissa saman kaavan mukaisesti. Aineiston analysointi vaiheessa luokittelu tehtiin koko aineistoista. Nämä edellä mainitut tekijät vaikuttavat positiivisesti tutkimuksen luotettavuuteen. (Hirsijärvi & Hurme, 2022) Tutkimusaineiston nauhoitteet ja litteroitu aineisto on hävitetty tietoturvallisesti, aineiston analyysin ja tulosten käsittelyn jälkeen.

Tutkijan omat ennakkotiedot ja kokemukset vaikuttavat tutkimuksen luotettavuuteen. Laadullisessa tutkimuksessa hyväksytään henkilökohtaisen tiedon ja kokemuksen vaikutus tutkimuksessa. Tutkijan tulee olla tarkkana, ettei sekoita omia kokemuksia tutkimuksessa saatuihin tuloksiin, jotta tutkimuksen luotettavuus säilyy. (Puusa & Juuti, 2020) Haastattelijan rooli haastatteluja tehdessä on puolueeton, eikä haastattelija voi antaa omia näkemyksiään haastateltavan vastauksiin (Hirsijärvi & Hurme, 2022) Tätä noudatettiin haastatteluja tehtäessä, joten haastattelussa saadut tulokset ovat vain haastateltavien omia näkemyksiä.

4 Tulokset

4.1 Koulujen uimaopetukseen panostaminen

4.1.1 Koulujen uimaopetuksen lisääminen

Kaikkien haastatteluun osallistuneiden uimaopettajien mielestä uimataito on tärkeä taito, jota tulisi kehittää. Uimaopetus nähdään tärkeäksi asiaksi opettaa peruskouluissa, koska se on merkitty perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin liikunnan oppiaineen kohdalle. Vaikka uimaopetukselle on perusopetuksen opetussuunnitelmassa erikseen merkitty sisällöt ja tavoitteet, on uimaopetukseen määrä silti vähäinen.

Keskeisimmäksi teemaksi sekä aiemmasta kirjallisuudesta että haastateltavien vastauksista nousi se, että koulussa uimaopetusta on liian vähän. Kaikki haastatellut uimaopettajat olivat sitä mieltä, että uimaopetusta tulisi lisätä merkittävästi, jotta lasten uimataito kehittyisi. Uimataidon lisäämisen kautta oppilaiden uimataito kehittyisi ja kiinnostus uintia kohtaan kasvaisi, kun uimassa käyminen olisi säännöllisempää.

Kunnassa, jossa uimaopettajat opettavat, 1–5 luokkalaisille on kerran vuodessa uimajakso. Uimajakson pituus on neljä oppituntia. Tässä ajassa oppilas ei voi oppia uimataittoa, koska taidon oppiminen vaatii säännöllistä ja pitkäjänteistä harjoittelua (Jaakkola, ym., 2017). Uimaopettajien mielestä uimajaksoja tulisi olla vuodessa enemmän kuin yksi ja niiden tulisi kestää kauemmin, jotta oppilaille kertyisi kokemusta uinnista ja tapahtuisi oppimista.

”Eihän voida oppia, jos kerran vuodessa käydään uimassa muutamia kertoja. Varsinkin pienten oppilaiden kanssa se on aluksi sellaista totutteleamista ja uskallusta tulla uimaan, niin ne kerrat menevät vain jännitykseen ja siihen, että päästään uima-altaaseen” (uimaopettaja 2)

Kyseisessä kunnassa oppilaille kertyy uimaopetustunteja alakoulun ajalta 20. Tämä uimatuntien määrä ei vastaa Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton asettamaa tavoitetta siitä, että jo neljännen luokan loppuun mennessä oppilas olisi saanut uimaopetusta 24 tuntia (Hakamäki, 2018).

4.1.2 Uimaopettajien määrä, rooli ja pätevyys

Yleensä uimaopetusryhmät ovat isoja ja uimaopettajia on vähän. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton mukaan yhtä uimaopettajaa kohti voi olla enintään 10 uimataidotonta

oppilasta (OAJ ym., 2020). Uimaopettajien määrään vaihtelee kunnittain. Tähän vaikuttavat esimerkiksi kunnan varallisuus ja se, kuinka paljon uimaopettajia on käytettävissä.

Uimaopetukseen tulevissa ryhmissä on paljon oppilaita. Uimaopetukseen tulisi saada lisää resursseja, jotta uimaopettajien määrää ryhmissä voitaisiin lisätä. Tällöin uimaopettajalla olisi enemmän aikaa jokaiselle oppilaalle, eikä uintiaika menisi pelkästään koko ryhmän hallitsemiseen. Uimaopetuksesta tulisi tehokkaampaa, ja kaikilla olisi mahdollisuus esimerkiksi yksilöllisen avun saamiseen. Pienemmät ryhmäkoot mahdollistavat paremman ja laadukkaamman uimaopetuksen toteuttamisen (OAJ., 2020).

Kaikilla koulujen uimaopetusta ohjaavilla tulee olla Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliiton uimaopettaja koulutus (Hakamäki, 2018). Uintia tulee aina opettaa henkilö, jolla on uimaopettajan koulutus, jotta uimaopetus on turvallista ja laadukasta. Jos uimaopetusta antaa henkilö, jolla ei ole kokemusta uinnin opettamisesta, tulisi uimaopetus ulkoistaa.

Uimaopettajien kokemusten perusteella uimaopettajien pätevyys vaihtelee aika paljon. Tähän vaikuttaa esimerkiksi kokemus uinnin opettamisesta ja oma uintitausta. Pätevät uimaopettajat pystyvät eriyttämään opetusta uimatunnin aikana, koska heillä on kokemusta ja tietotaitoa uimatunnin pitämisestä. Jotkut uimaopettajat pitävät uimaopetustunnit vain annetun saman kaavan mukaisesti, eivätkä eriytä opettamista oppilaille sopivaksi.

Uimaopetuksen tehokkuus ei ole aina riippuvainen uimaopettajan pätevydestä. Ongelma on siinä, että vaikka uimaopettajat olisivat päteviä, ryhmät ovat niin isoja ja niissä on eritasoisia oppilaita, että uimaopettajalla ei ole uimatunnilla aikaa kaikille. Uimaopettajan aika menee vain ryhmän hallintaan ja siihen, että opetetaan sille tunnille suunniteltuja asioita.

Uimaopettajalla ei ole tunnin aikana aikaa suunnitella eriyttäviä harjoituksia tai auttaa kaikkia oppilaita harjoituksissa.

” Ei riitä, että vaikka kuinka pätevä uimaopettaja olisi, jos altaassa on samaan aikaan 20 oppilasta, koska silloin aika menee siihen, että hallitsee ryhmää”
(uimaopettaja 3)

4.1.3 Välineiden hyödyntäminen uimaopetuksessa

Tuloksista nousi esiin, että uimatunneilla käytetään aika suppeasti välineitä. Välineillä tarkoitetaan esimerkiksi uimalautoja, pötköjä, sukellusrenkaita ja räpylöitä. Melkein jokaisella

uimakerralla käytetään välineitä, mutta niitä käytetään suhteellisen yksipuolisesti, vaikka niiden käyttö innostaisi oppilaita uimaan.

Pelastustaitojen harjoittelu on osa peruskoulun uimaopetus tunteja. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa liikunnan oppiaineen 3–6 luokkalaisten tavoitteisiin kuuluu, että oppilas osaa pelastautua vedestä (Opetushallitus, 2014). Eli uinnin opetuksen tulee sisältää harjoituksia, joilla harjoitellaan vedestä pelastamis- ja vedestä pelastautumistaitoja. Pelastustunneilla käytetään uimaopettajien mielestä monipuolisesti erilaisia välineitä, joiden avulla opitaan vedestä pelastamistaitoja. Näillä tunneilla käytetään esimerkiksi, kanistereita, pelastusrenkaita ja pelastusliivejä.

”Yleensä oppilaat innostuvat vedestä pelastamisen tehtävistä, koska niissä saa käyttää paljon välineitä.” (uimaopettaja 1)

Välineiden käyttö helpottaa uimista ja uimaan opettamista. Uimaopettaja pystyy hyödyntämään välineitä apuopettajana, jolloin uimaopettaja ei itse ole avustamassa vain yhtä oppilasta. Esimerkiksi pötkön avulla voidaan harjoitella kellumista, jolloin opettajan ei tarvitse itse kannatella oppilasta kellunta asennossa. Välineet motivoivat ja innostavat lapsia uimaan oppimisessa. Näiden tekijöiden takia välineiden hyödyntäminen uimaopetuksessa on tärkeää.

4.2 Kodin, koulun ja uimaopettajien välinen yhteistyö

Tuloksista nousi esiin, että kodin, koulun ja uimaopettajien välinen yhteistyö ei ole hyvän uimaopetuksen kannalta toimivaa. Uimaopettajat eivät koe saavansa tarpeeksi tietoa siitä, millainen ryhmä on tulossa uimaan. Hyödyllisiä tietoja uimaopetuksen kannalta uimaopettajille on esimerkiksi ryhmäkoko, oppilaiden uimataitotaso ja ryhmän erityistarpeet. Näiden ennakkotietojen avulla uimaopettajat pystyisivät suunnittelemaan tai muokkaamaan uintituntia kyseiselle ryhmälle sopivaksi. Uintiaikaa on vähän, joten se tulisi käyttää mahdollisimman tehokkaasti. Uimaopettaja voisi varustautua tuntiin ja sen suunnittelemiseen saatujen ennakkotietojen avulla, jolloin tunti saataisiin toteutettua tehokkaasti.

Luokanopettajat ja huoltajat eivät ota tarpeeksi vastuuta uimaopetukseen liittyvistä asioista. Koulujen tulisi olla yhteydessä oppilaiden huoltajiin uimatason selvittämiseksi. Usein huoltajilta saattaa tulla luokanopettajalle ilmoitus, esimerkiksi oppilaan vesipelosta, uimataidottomuudesta tai uimiseen liittyvästä sairaudesta, mutta tämä viesti ei päädy uimaopettajille asti. Luokanopettajan tulisi ottaa vastuuta siitä, että jokaiselta huoltajalta

saataisiin tieto oppilaan uimataidosta tai muusta uimaopetukseen liittyvästä asiasta. Luokanopettajan tulisi myös varmistaa, että saatu tieto kulkisi uimaopettajille.

”Huoltaja pitää huolta, että lapsella on uikkarit mukana koulussa ja kertoo, jos lapsella on esimerkiksi vesipelkoa. Siihen se sitten jääkin.” (uimaopettaja 1)

Huoltajien, luokanopettajan ja uimaopettajien välisen yhteistyön tärkeys nousee esiin pienempien oppilaiden kanssa. Uimaopettajilta saatujen tulosten mukaan näissä ryhmissä oppilaiden väliset tasoerot ovat todella suuria, koska saattaa olla oppilaita, jotka eivät ole ikinä käyneet uimahallissa ja sitten on oppilaita, jotka ovat esimerkiksi osallistuneet uimakouluihin.

Kunnassa, jossa haastatellut uimaopettajat opettavat, täytetään uimajakson päätteeksi uimataitotodistus. Todistuksessa on kullekin vuosiluokalle luotu omat tavoitteet, johon uimaopettaja täyttää suorituksen, jokaisen oppilaan kohdalle. Uimaopettaja merkitsee todistukseen esimerkiksi, altaan, jossa suoritus on toteutettu, kuinka pitkä matka on uitu, onnistuuko sukeltaminen tai käytetäänkö suorituksissa apuvälineitä. Lisäksi uimaopettaja saattaa kirjoittaa sanallisen arvion oppilaan osaamisesta. Uintijakson päätteeksi luokanopettaja saa uimaopettajan täyttämän taulukon. Luokanopettajan tulisi varmistaa, että nämä tiedot päätyvät huoltajille, jolloin huoltajat voisivat käydä yhdessä lapsen kanssa harjoittelemassa uimista vapaa-ajalla.

Luokanopettajan tulisi myös ottaa vastuuta uimaopetusryhmien muodostamisesta. Uimaopettajien mukaan uimaan tullaan yleensä luokittain, mutta välillä suurempien luokkien oppilaita on yhdistelty esimerkiksi uimatason tai käyttäytymisen perusteella erilaisiksi ryhmiksi. Luokanopettaja voisi hyödyntää ryhmien muodostamisessa esimerkiksi edellisen vuoden uimakertojen päätteeksi täytettyä lomaketta. Uimaopetuksesta saataisiin enemmän irti, kun kouluissa olisi valmistauduttu uimajakson toteuttamiseen huolella. Uimaopettaja 1 mainitsi, että kun koulu on valmistautunut uimaopetusjaksoon muodostamalla tason mukaan ryhmiä, on uimaopetus kaikille tehokasta. Esimerkiksi toisen ryhmän kanssa voidaan olla kuntouintialtaassa, ja toisen ryhmän kanssa ollaan lastenaltaassa koko uimakerran ajan. Luokanopettajan tulisi ottaa vähintään vastuuta siitä, kuinka monta oppilasta opetukseen osallistuu saman aikaisesti.

”Välillä kun menet ottamaan oppilaita vastaan, niin sinua odottaakin siellä 30 oppilaan ryhmä, joiden kaikkien kanssa tulisi mahtuu samaan altaaseen uimaan ja samalla oppia jotakin”. (uimaopettaja 1)

4.3 Uimaopetuksen eriyttäminen ja oppilaiden väliset tasoerot

Tuloksista nousi esiin ongelma oppilaiden välisistä tasoeroista. Tasoeroja on varsinkin ryhmissä, joissa on paljon lapsia. Vesiympäristöissä tasoerot näyttäytyvät selkeästi, koska osalle oppilaista vesiympäristö saattaa olla paljon tutumpi verrattuna toisiin oppilaisiin. Tasoeroja on paljon pienten lasten ryhmissä, koska jotkut lapset ovat saattaneet osallistua vapaa-ajallaan uimakouluihin ja toiset eivät välttämättä ole koskaan käyneet uimahallissa.

Saaduista tuloksista huomaa uimataidon laskun. Vuonna 2022 heikosti uivia tai uimataidottomia kuudesluokkalaisia oli 45 %, joka on 22 % enemmän, kuin vuonna 2016 (Kivinen, 2023). Yhä vanhemmat oppilaat eivät uskaltanu uimaan syvään altaaseen vaan jäävät lastenaltaaseen. Uimaopettaja 1 antaa esimerkin neljännen luokan oppilaista, joista yli puolet jäävät lasten altaaseen, kun opetusta toteutetaan syvässä altaassa.

Uimaopetus toteutetaan eri vuosiluokille tehdyn suunnitelman mukaisesti. Koulujen uimaopetuksesta hyötyvät uimaopettajien mukaan vain ne oppilaat, jotka ovat juuri sille luokalle annettulla tasolla. Aiemmin luodun suunnitelman takia, uimaopetus tunnit etenevät aina aika saman kaavan mukaisesti.

”Jos on joku, jotka ei osaa nii sitten ne vaan istuu siellä altaan reunalla.”
(uimaopettaja 3)

Tasoeroja voitaisiin tasoittaa muodostamalla oppilaista ryhmiä uimataitotason mukaisesti. Tällöin jokaisella oppilaalla olisi mahdollisuus saada opetusta oman tason mukaisesti. Tasoeroja olisi huomattavasti vähemmän, jos ryhmä olisi jaettu siten, että osa ui lasten altaassa ja toiset kuntouinti altaassa.

Erilaisten tasoryhmien hyödyntäminen uimaopetuksessa vaatii enemmän uimaopettajia. Kun uimaopettajia on enemmän ryhmässä, voidaan yhdellä uimaopetuskerralla toteuttaa uimaopetusta eri tasoisille ryhmille.

Uimaopetusta tulisi eriyttää, koska ryhmissä on paljon tasoeroja. Eriyttämisellä tarkoitetaan opettajan tekemää tehtävien muokkausta eri tasoisille oppijoille sopivaksi. Eriyttämisen avulla opetuksesta tulee monipuolisempaa ja yksilöllisempää. Opetusta voidaan eriyttää alaspäin, jolloin oppijat, joille perusasiat ovat haastavia saavat helpompia tehtäviä. Opetuksen eriyttämien ylöspäin sopii oppijoille, jotka osaavat jo perusasiat opittavasta aiheesta. (Roiha & Polso, 2023) Uimaopetuksen eriyttäminen ylöspäin ja alaspäin, johtaisi parempiin oppimistuloksiin, koska kaikki hyötyisivät omalle tasolle annetusta opetuksesta. Lisäksi

omalle tasolle sopiva opetus lisää motivaatiota oppimiseen. Uimatunnilla tulee tylsää niille oppilaille jotka osaavat tai niille oppilaille jotka eivät osaa opetettavia asioita. Kun uintitunneilla on tylsää, motivaatio uimataidon oppimiseen tai uimataidon ylläpitämiseen laskee.

”Yleensäkin koulu-uintiin ei oikein motivoi, niin ehkä edes ryhmien muodostumisella voitaisiin vaikuttaa motivaatioon, varsinkin jos kokee itsensä huonoksi uimariksi.” (uimaopettaja 2)

Eriyttämistä toteutetaan jonkin verran koulujen uinnin opetuksessa. Esimerkiksi ryhmä voidaan jakaa uimaan syvään altaaseen ja loput jäävät matalaan altaaseen. Molemmissa altaissa toteutetaan samankaltaisia harjoituksia. Syvään altaaseen pääsee uimaan, kun uimaopettaja on todennut uimataidon riittävän hyväksi. Tämän kaltainen eriyttäminen vaatii vähintään kaksi uimaopettajaa.

Oppilaille annetaan liian helposti mahdollisuus jäädä uimaan pieneen altaaseen uimatunnin ajaksi. On huolestuttavaa, että viidesluokkalaiset saattavat jäädä pieneen altaaseen, vaikka heidän tulisi pystyä uimaan viimeisellä uimakerralla 200 metriä yhtäjaksoisesti.

Uimaopettajien mielestä oppilaita tulisi haastaa enemmän kokeilemaan vaikeampia harjoituksia. Lisäksi heille tulisi antaa mahdollisuus esimerkiksi kokeilla uimista syvässä altaassa uimaopettajan kanssa uintitunnin aikana. Tässä tulee huomioida turvallisuus eli täysin uimataidoton oppilasta tai oppilasta, joka ui apuvälineen kanssa, ei anneta mennä uimaan syvään altaaseen.

”Yleensä ei haasteta menemään kokeilemaan isoon altaaseen, vaan annetaan mahdollisuus jäädä kellumaan lastenaltaaseen.” (uimaopettaja2)

5 Pohdinta

5.1 Yhteenveto tutkimuksen tuloksista

Tässä tutkimuksessa tutkittiin uimaopettajien näkemyksiä koulujen uimaopetuksen kehittämisestä Suomessa. Tutkimus toteutettiin haastattelututkimuksena yhdessä Etelä-Suomen kunnassa, jossa haastatellut koulutetut uimaopettajat opettavat uintia 1–5 luokan oppilaille.

Uimataitoa pidetään Suomessa tärkeänä taitona, joka on arvotettu kansalaistaidoksi. Kansalaistaidolla tarkoitetaan sellaisia taitoja, joita kansalaiset tarvitsevat jokapäiväisessä elämässään. Koska uimataitoa pidetään tärkeänä kansalaistaitona, on uimataidottomien määrän lisääntyminen huolestuttavaa. Sekä tulosten, että aiemman kirjallisuuden perusteella uimaopetuksen rooli kouluissa on merkittävä. Uimataidon merkittävyys tulee ilmi myös perusopetuksen opetussuunnitelmassa (2014), koska se on liikunnan oppiaineen kohdalla ainoa liikuntalaji, jolle on asetettu sisällöt ja tavoitteet.

Tutkimuksen tuloksista nousi esiin uimaopetuksen vähäisyys, oppilaiden väliset tasoerot sekä huoltajien ja opettajien uimaopetuksen toteuttamiseen liittyvä vastuu. Kaikkien tutkimukseen osallistuneiden uimaopettajien mielestä koulujen uimaopetusta on uimataidon oppimisen kannalta liian vähän. Oppilaat käyvät uimassa kerran vuodessa neljän uimatunnin jakson, joka ei uimaopettajien mielestä ole tarpeeksi. Vaikka opetussuunnitelma on määritellyt uinnille sisällöt ja tavoitteet, uimaopetuksen käytännön toteutus jää usein heikoksi.

Yhdeksi keskeiseksi ongelmaksi haastattelujen perusteella nousi uimaopettajien vähäisyys ja uimaopetuksen vähäiset resurssit. Uimaopettajat kokivat, että usein uimaopetusryhmissä on uimaopettajien määrään liian vähäinen verrattuna oppilaiden määrään. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto määrittelee, että yhtä uimaopettajaa kohden saa olla korkeintaan 10 uimataidotonta tai 15 perusuimataitoista oppilasta samaan aikaan (OAJ, 2020).

Uimaopettajien kokemuksen perusteella uimatunneilla ryhmäkoot ylittävät edellä mainitun määritelmän. Tämä vaikuttaa turvallisuuteen sekä siihen, mitä uimatunneilla voidaan opettaa. Uimaopettajalla ei ole aikaa antaa yksilöllistä opetusta ryhmissä, joissa oppilaita on paljon.

Tuloksista nousi esiin koulujen uimaopetusryhmien tasoerot. Uimaopettajien mukaan uimaopetusryhmien välillä tasoerot ovat suuret. Tasoeroja esiintyy etenkin ryhmissä, joissa on paljon oppilaita. Uimaopettajien mielestä uimaopetusryhmiä tulisi muodostaa uimataitotason

mukaisesti, jolloin kaikki hyötyisivät opetuksesta. Uimaopetus on suunniteltu luokkakohtaisesti, joten uimaopetuksesta hyötyvät ne oppilaat, jotka ovat kyseiselle vuosiluokalle suunnitellulla tasolla. Uimaopetuksen eriyttäminen on haastavaa, kun uimaopetusryhmissä on paljon eritasoisia oppilaita.

Uimaopetus koulussa parhaimmassa tapauksessa opettaa lapsia uimaan, tukee lasten uinnin kehittymistä sekä lisää lasten kiinnostusta uimista kohtaan. Uimisen tulee olla säännöllistä, joten kaikkea vastuuta uinnin opettamisesta ei voi antaa koululle, koska opetussuunnitelma ja resurssit eivät mahdollista säännöllistä uimassa käymistä. Oppilaiden huoltajien tulisi ottaa vastuuta lapsen uimataidon kehittämisestä ja ylläpitämisestä. Lapsen koulu-uinnissa saamia oppeja tulisi kehittää yhdessä huoltajan kanssa vapaa-ajalla, jotta uimataito kehittyisi.

Tutkimuksessa saatujen tulosten mukaan uimataidon oppiminen suomalaisessa koulutusjärjestelmässä on heikkoa. Uimaopetusta järjestetään melkein kaikissa kunnissa (Hakamäki, 2018), joten perusopetuksen opetussuunnitelman (2014) asettamat sisällöt ja tavoitteet otetaan huomioon. Tutkimuksessa haastatellut uimaopettajat ovat kuitenkin sitä mieltä, että liian monen oppilaan kohdalla tavoitteiden saavuttaminen jää suorittamatta eli oppilaiden uimataito ei kehity.

5.2 Johtopäätökset

Kirjallisuuden ja tässä tutkimuksessa saatujen tulosten pohjalta voidaan todeta, että koulujen uimaopetusta ei ole tarpeeksi. Tutkimus on linjassa tämän päätelmän kanssa, sen mukaan uimaopetuksen määrää tulisi lisätä, jotta uimataito kehittyisi. Taidon oppiminen ei tapahdu itsestään, vaan se vaatii säännöllistä harjoittelua ja paljon toistoja. Jotta taito opittaisiin, vaatisi se maksimaalisen ja tehokkaan ajan käytön. Tutkimuksen mukaan tämä ei toteudu uimatunneilla.

Koulujen uimaopetusta tulisi kehittää siten, että jokaiselle oppilaalle tulisi järjestää saman verran uimaopetusta kunnasta riippumatta. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton asettama uimaopetuksen määrä täyttyy harvassa kunnassa. Jokaisessa kunnassa tulisi täyttyä vähintään tämä määrä uimaopetustunteja. Tällä hetkellä kunta ei ole velvoitettu tarjoamaan uimaopetusta (Hakamäki, 2018).

Tutkimuksen mukaan uinnin opetukseen tulisi lisätä resursseja. Resurssien lisääminen uimaopetukseen mahdollistaisi uimaopetuksen järjestämisen, uimaopettajien lisäämisen ja pienempien ryhmien muodostamisen, jotka vaikuttaisivat positiivisesti uimaopetukseen.

Kaikissa kunnissa ei järjestetä uimaopetusta, koska kunnissa ei ole tarpeeksi resursseja uimaopetuksen järjestämiseen (Hakamäki, 2018). Jotta uimataito kehittyisi, tulisi uimista olla enemmän, kuin yksi jakso vuodessa.

Tutkimuksessa tuotiin vahvasti esille uimaopetusryhmien tasoerot. Tutkimuksen mukaan luokanopettajien ja vanhempien tulisi panostaa enemmän uinnin opetukseen. Uimaopetuksen eriyttäminen ja ryhmien muodostaminen taitotason mukaisesti vaatisi kaikilta osapuolilta lisää työtä. Haastateltavat ehdottivat, että luokanopettajien tulisi ottaa selvää oppilaiden uimatasosta huoltajilta, sekä ilmoittaa ne uimaopettajille. Lisäksi luokanopettajan tehtävänä olisi muodostaa uimaopetusryhmiä, siten että ne muodostuisivat uimatason mukaisiksi. Uimaopettajalla olisi tällöin tiedossa, millainen uimaopetusryhmä on tulossa, jolloin hän voisi eriyttää uimaopetusta kyseiselle ryhmälle sopivaksi. Herääkin kysymys, riittääkö luokanopettajien ja uimaopettajien aika ja resurssit tällaisen toiminnan toteuttamiseen.

Kun ryhmiä muodostettaisiin uimataitotason mukaisesti, voitaisiin tarjota oppilaille uimaopetusta heidän omalla tasollaan. Näin edistettäisiin oppimistuloksia ja säilytettäisiin oppilaiden motivaatio uimista kohtaan. Motivaation säilyttämiseksi uimista kohtaan oppilas tarvitsee fyysisiä pätevyyden kokemuksia, sosiaalista yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä autonomiaa eli mahdollisuutta vaikuttaa itse oppimistapahtumassa (Liukkonen & Jaakkola, 2017). Esimerkiksi heikosti uivalle oppilaalle oman tasoisessa ryhmässä hänellä on mahdollisuus saada pätevyyden kokemuksia, koska myös muut ryhmässä ovat samalla taitotasolla. Oppilas voi kokea saman tasoisessa ryhmässä korkeampaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta, koska oppilaalle ryhmä olisi silloin turvallisempi ja viihtyisämpi.

Hyvät vedestä pelastamisen taidot ovat merkittävä asia turvallisen vedessä liikkumisen kannalta (Keskinen, 2018). Perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteissa vesiliikunnan osalta on, että oppilas hallitsee vedestä pelastamisen taitoja (Opetushallitus, 2014).

Tutkimuksen mukaan vedestä pelastamisen taitoja harjoitellaan uimaopetusjaksoilla säännöllisesti. Näiden taitojen harjoittelu tukee perusopetuksen opetussuunnitelman liikunnan oppimisen tavoitteita sekä vesiturvallisuuden parantamista. Vesiturvallisuuteen liittyvät vedestä pelastamisen ja pelastautumisen taidot luetaan tärkeiksi taidoiksi Suomessa, koska Suomessa on paljon vesiympäristöjä, joissa vapaa-ajan viettäminen on yleistä.

5.3 Tutkimuksen rajoitukset ja jatkotutkimusehdotukset

Tämän tutkimuksen otos oli pieni, joten tutkimuksen tuloksia ei voida yleistää. Aiheen tutkiminen jäi tässä tutkimuksessa kapeaksi, joten tutkimusta tulisi laajentaa useammalle paikkakunnalle Suomessa. Tutkimus on toistettavissa, joten sen laajentaminen ympäri Suomen on mahdollista. Koska uimaopetuksessa on eroja kuntien välillä (Hakamäki, 2018), useammalta paikkakunnalta saadut tulokset mahdollistaisivat kuntien välisen vertailun koulujen uimaopetuksesta. Laajempi tutkimus Suomessa toisi ilmi koulujen uimaopetukseen liittyvät haasteet usealta paikkakunnalta. Kun tutkimusta olisi useammalta paikkakunnalta, muutokset koulujen uimaopetuksen kehittämiseen nähtäisiin selkeämmin, ja niiden eteen voitaisiin tehdä muutoksia.

Tämä tutkimus keskittyy vain uimaopettajien näkemyksiin koulujen uimaopetuksen kehittämisestä. Koulujen uimaopetukseen osallistuvat paitsi uimaopettajat, myös rehtorit, luokanopettajat, huoltajat ja oppilaat. Jotta saataisiin selkeämpi ja kokonaisvaltaisempi kuva koulujen uimaopetuksen kehittämisestä tulee siihen saada näkemyksiä muilta siihen osallistuvilta ryhmiltä. Monipuolinen lähestymistapa antaa mahdollisuuden löytää kehitettäviä kohteita koulujen uimaopetukseen liittyen.

Yhteistyö kaikkien edellä mainittujen ryhmien välillä on merkityksellistä koulujen uimaopetuksen kehittämisen kannalta. Tutkimuksen tulosten mukaan uimaopettajien ja luokanopettajien välinen yhteistyö on heikkoa. Jatkotutkimuksena voitaisiin tutkia, millaista luokanopettajien ja uimaopettajien yhteistyö on, ja miten se vaikuttaa koulujen uimaopetukseen.

Tutkimuksen tuloksissa nousi esiin resurssien puute koulujen uimaopetuksessa. Tutkimuksessa ei tarkemmin käsitelty resurssien määriä uimaopetuksessa, koska haastateltavina olivat vain uimaopettajat. Olisi tärkeää selvittää, millaisia resursseja kunnilla on käytössä koulujen uimaopetuksen järjestämiseen. Tällaisen tutkimuksen avulla saataisiin tietoa siitä, miten kunnat sijoittavat koulujen uimaopetuksen järjestämiseen, ja miten tämä vaikuttaa oppilaiden uimataitoon. Lisäksi tutkimus voisi selvittää, miten resurssien puute voitaisiin korjata, ja miten se vaikuttaisi oppilaiden uimataidon kehittymiseen.

Tämänkaltaisen tutkimuksen avulla voitaisiin ymmärtää, miten resurssien määrä vaikuttaa koulujen uimaopetukseen ja sitä kautta edistää oppilaiden uimataidon kehittymistä.

Tässä tutkimuksessa saadut tulokset toivat esiin kehitettäviä osa-alueita ja haasteita koulujen uimaopetukseen ja sen järjestämiseen liittyen. Tutkimuksen mukaan koulujen uimaopetuksessa on siis paljon kehitettävää. Koulujen uimaopetuksen kehittämisen myötä yhä useampi oppilas olisi uimataitoinen, ja uimataidottomien oppilaiden määrä vähenisi. Kehitys vaatii toimia niin kunnilta, opettajilta, uimaopettajilta, huoltajilta ja oppilailta. Lisäksi kehityksessä tulee olla mukana esimerkiksi Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto sekä Opetushallitus.

Lähteet

- Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2009). *Tutki ja kirjoita*. Tammi.
- Hirsijärvi, S. & Hurme, H. (2022). *Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Helsinki: Gaudeamus.
- Huovinen, P. & Huovinen, T. (2013). *Vesiliikunnan soveltaminen*, Opetusmateriaali. Jyväskylän Yliopisto.
- Jaakkola, T., Liukkonen, J. & Sääkslahti A. (2017). *Liikuntapedagogiikka*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Jaakkola, T. (2010). *Liikuntataitojen oppiminen ja harjoittelu*. Opetus 2000. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kivinen, L. (22.10.2023). *Uimataidottomat lapset työllistävät uimavalvojia*. Helsingin Sanomat. <https://www.hs.fi/kaupunki/helsinki/art-2000009929530.html>
- Keskinen, I., Hakamäki, J., Hotti K., Luritsalo, K., Liinpää, S., Läärä, J., Pantzar. T. & Savolainen, T. (2018). *Uimaopetuksen käsikirja*. Jyväskylä: Ducedo Oy.
- Kozłowski, R., & Kedra, A. (2008). Science in Swimming II. (s. 23-31) Wrocław University of Physical Education. https://www.dbc.wroc.pl/Content/2838/Science_in_swimming_II.pdf
- Lehtimäki, P., Heinonen K., & Savolainen T. (2022). *Selvitys kuntien esi- ja alakoulujen uimaopetuksesta. Koronpandemian vaikutukset lasten uimataitoon*. Suomen Uimaopetus- ja hengenpelastusliitto. <https://www.suh.fi/wp-content/uploads/2023/06/>
- Martela, F. & Jarenko, K. (2014). *Sisäinen motivaatio. Tulevaisuuden työssä tuottavuus ja innostus kohtaavat*. Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta. Helsinki.

- Opetushallitus. (2004). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004. Helsinki: Opetushallitus. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen-opetussuunnitelman-perusteet_2004.pdf
- Opetushallitus. (2014). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Helsinki: Opetushallitus. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf
- Opetusalan ammattijärjestö, OAJ. (2020). Turvallinen uimaopetus. Saatavilla: https://www.oaj.fi/contentassets/e967908b6a834109b4088d71886acb3e/turvallinen_uimaopetus.pdf
- Puusa, A. & Juuti P. (2020). *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Gaudeamus Oy.
- Renshaw, I., Davids, k. & Savelsberg, G.J.P. (2010). *Motor learning in practice. A constraints-led approach*. Taylor & Francis Group.
- Roiha, A. & Polso, J. (2023). *Onnistu eriyttämisessä. Toimivan opetuksen opas*. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Sarajärvi, A. & Tuomi J. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Uudistettulaitos. Helsinki: Tammi.
- Suomen uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto. (2022). *Uimataitotutkimus 2022: Selvitys kuudesluokkalaisten ja esikoululaisten uimataidosta sekä koronapandemian vaikutuksista koulujen uinninopetukseen*. Helsinki. Saatavilla: https://suh.fi/wp-content/uploads/2023/06/Uimataitotutkimus_2022_Selvitys_kuudesluokkalaisten_ja_esikoululaisten_uimataidosta_seka_koronapandemian_vaikutuksista_koulujen_uinninopetukseen.pdf

Liitteet

Liite 1. Haastattelurunko

Haastattelurunko

Ennen haastattelua: Tutkimuksen tarkoitus ja tietosuojailmoituksen jakaminen

Tutkimuksen kuvaus:

Tässä tutkimuksessa selvitetään uimaopettajien näkemyksiä koulu-uinnin kehittamisestä. Tutkimuksessa on yksi pääkysymys, johon annetaan avoin vastaus omia näkemyksiä hyödyntäen. Tutkimuksen aikana haastatteli voi antaa tarkentavia lisäkysymyksiä tai aihealueita tutkimusaiheeseen liittyen.

Tutkimus nauhoitetaan, jonka jälkeen se litteroidaan eli kirjoitetaan auki aineiston analysointia varten. Tutkimuksessa saatu aineisto tuhoetaan tietoturvallisesti 1.4.2024 mennessä. Tutkimuksessa sinun nimesi tai muut henkilötiedot eivät tule esille.

Nauhurin käynnistäminen:

Ennakkotiedot läpi:

Haastateltavan uimaopettajakoulutus ja haastateltavan oma uintitausta.

Tutkimuskysymys: Miten kehittäisit koulu-uintia?

Haastattelun aikana mahdollisia teemoja ja kysymyksiä esimerkiksi:

Onko uintia koulussa mielestäsi tarpeeksi?

Millaisia ryhmiä?

Onko ryhmissä tasoeroja?

Onko oppilailla motivaatiota uintitunneilla?

Miten välineitä hyödynnetään?

Kiitos haastattelusta!

Liite 2. Tietosuojalomake

1. Rekisterin nimi	Uimaopettajien näkemyksiä koulu-uinnin kehittämisestä.
2. Rekisterin pitäjä	Viivi Seppälä, 2101316, [REDACTED] vlsepp@utu.fi Turun yliopisto, Rauman opettajan koulutus laitos
3. Vastuuhenkilön yhteistiedot	Viivi Seppälä, vlsepp@utu.fi , [REDACTED]
4. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja käsittelyn oikeusperiaate	<p>Tutkimuksessa kerätään haastatteluja uimaopettajilta. Tutkimustietoa halutaan uimaopettajien näkemyksistä koulu-uinnin kehittämisestä. Haastateltavat tavoitetaan kasvotusten.</p> <p>Henkilötietojen EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukaisena käsittelyperusteena on</p> <p>☒ käsittely on tarpeen tieteellistä tutkimusta varten (yleinen etu 6 art. 1 e-kohta)</p> <p>☐ rekisteröity on antanut suostumuksensa henkilötietojen käsittelyyn (suostumus 6 art. 1 a-kohta)</p> <p>☐ muu mikä _____</p>
5. Henkilötietojen vastaanottajat ja vastaanottajaryhmät	Tietoja ei siirretä tutkijan ulkopuolelle.
6. Tiedot tietojen siirroista kolmansiin maihin	Henkilötietoja ei luovuteta EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.
7. Henkilötietojen säilyttämisaika	Haastattelut nauhoitetaan ja sen jälkeen kirjoitetaan puhtaaksi. Kaikki haastatteluaineistot tuhoetaan tietoturvallisesti 1.4.2024 mennessä.
8. Rekisteröidyn oikeudet	<p>Käsittely on tarpeen tieteellistä tutkimusta varten.</p> <p>Rekisteröidyllä on oikeus pyytää pääsy häntä itseään koskeviin henkilötietoihin sekä oikeus pyytää tietojensa oikaisemista tai poistamista taikka käsittelyn rajoittamista tai vastustaa niiden käsittelyä. Oikeutta henkilötietojen poistamiseen ei</p>

<ul style="list-style-type: none">•	<p>sovelleta tieteellisessä tai historiallisessa tutkimustarkoituksessa silloin, kun poisto-oikeus todennäköisesti estää käsittelyn tai vaikeuttaa sitä suuresti.</p> <p>Poisto-oikeuden toteuttamista arvioidaan tapauskohtaisesti.</p> <p>Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle.</p>
9. Tiedot siitä mistä henkilötiedot on saatu	Haastatteluun valitut henkilöt kohdataan kasvotusten, joten esimerkiksi puhelinnumeron tai sähköpostiosoitteen hankkiminen ei ole tarpeellista.
10. Allekirjoitus	Raumalla 15.12.2023 Viivi Seppälä